

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. spalio 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukavienės (pranešėja), Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas) ir Gedimino Sagačio, teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal atsakovo E. V. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjo 2021 m. gruodžio 2 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės akcinės bendrovės „Lietuvos draudimas“ patikslintą ieškinį atsakovui E. V. dėl turtinės žalos atlyginimo, trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, M. S..

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių bylos apeliacinės instancijos teisme išnaginėjimą neteisėtos sudėties teismo kaip absoliutaus teismo sprendimo negaliojimo pagrindą, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė AB „Lietuvos draudimas“ prašė teismo priteisti iš atsakovo E. V. 7241,99 Eur turtinės žalos atlyginimą, 394,72 Eur kompensacines palūkanas, 5 procentų dydžio metines palūkanas nuo priteistos sumos nuo bylos iškėlimo teisme iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškinyje nurodyta, kad 2016 m. gruodžio 13 d. vandeniui buvo sulietas butas, kuris buvo apdraustas ieškovės būsto draudimu. Sulietas butas yra po atsakovui priklausančiu butu. Ieškovė išmokėjo draudėjai (sulieto buto savininkei) 738,04 Eur draudimo išmoką. Ieškiniu prašomas priteisti žalos atlyginimas dėl šio įvykio, atsižvelgiant į nusidėvėjimą, sudaro 736,12 Eur. 2017 m. vasario 14 d. butas buvo sulietas antrą kartą. Ieškovė išmokėjo draudėjai 6530,09 Eur draudimo išmoką. Ieškiniu prašomas priteisti žalos atlyginimas, atsižvelgiant į nusidėvėjimą, sudaro 6505,87 Eur. Atsakovas privalo atlyginti atsiradusią žalą, nes, nesugebėdamas naudotis turtu taip, kad nebūtų daroma žalos ieškovės draudėjos turtui, elgėsi nerūpestingai (neteisėtai), dėl vandens pratekėjimo iš jam priklausančio buto atsirado turtinė žala, kuri yra tiesioginis atsakovo pareigos elgtis rūpestingai ir atsargiai nevykdymo rezultatas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

4. Alytaus apylinkės teismo Druskininkų rūmų teisėjas, veikdamas Kauno apylinkės teismo vardu, 2021 m. birželio 21 d. sprendimu ieškovės patikslintą ieškinį atsakovui tenkino iš dalies ir priteisė iš atsakovo ieškovės naudai 6505,87 Eur žalos atlyginimą, 360,94 Eur kompensacines palūkanas, 5 procentų dydžio metines palūkanas už teismo priteistą sumą (6866,81 Eur) nuo bylos iškėlimo teisme 2018 m. gegužės 28 d. iki teismo sprendimo visiško įvykdymo, kitą ieškinio dalį atmetė; paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
5. Teismas nustatė, kad ieškovė, būdama draudikė, su draudėja O. M. sudarė būsto draudimo sutartį. Draudimo apsaugos galiojimo laikotarpiu apdraustas butas buvo užlietas du kartus: 2016 m. gruodžio 13 d. ir 2017 m. vasario 14 d. Draudėjos butas yra gyvenamojo namo pirmame aukšte, atsakovo butas – antrame aukšte, virš draudėjos buto.
6. Vertindamas byloje esančius įrodymus dėl 2016 m. gruodžio 13 d. buto apliejimo, teismas pažymėjo, kad draudėjos ir atsakovo butai yra name, kuriame dėl netinkamai įrengto stogo, kaip nustatė specialistas V. Ž., vanduo bėga į pastogę ir dėl to įmirko pastato perdangų ir sienų mūro konstrukcijos. Teismas padarė prielaidą, kad vandens poveikio šaltinis yra tęstinio ir nežymaus pobūdžio ir kad tokio vandens poveikio šaltiniu, tikėtina, galėtų būti ir netinkamai įrengti gyvenamojo namo stogas, vandens nuvedimo nuo stogo sistemos, neužsandarintas kanalizacijos alsuoklis.
7. Tačiau pasisakydamas dėl specialisto V. Ž. 2019 m. birželio 21 d. pateiktos išvados įrodomosios reikšmės, teismas pažymėjo, kad šis dokumentas nėra tiesioginis įrodymas, patvirtinantis atsakovo aiškinamą aplinkybę, jog 2016 m. gruodžio 13 d. draudėjos bute kambarių sienos ir lubos sudrėko būtent dėl namo konstrukcijų defektų, nes specialistas aplinkybių tyrimą atliko ir išvadą surašė praėjus daugiau nei dvejiems metams po buto apliejimo. Teismas nurodė, kad ieškovei nepateikus tiesioginių įrodymų, kurie patvirtintų, jog 2016 m. gruodžio 13 d. draudėjos buto apliejimo šaltinis buvo atsakovo bute, visumos įrodymų nepakanka konstatuoti esant labiau tikėtinai išvadai, kad apdrausto buto užliejimo šaltinis buvo atsakovo bute. Nenustatęs, kad užliejimo šaltinis buvo atsakovo bute, teismas šią ieškinio dalį atmetė, nes atsakovo kaltės ir priežastinio ryšio tarp atsakovo veiksmų ir ieškovei padarytos žalos, teismo vertinimu, nėra.
8. Spręsdamas dėl ieškinio reikalavimo, susijusio su 2017 m. vasario 14 d. buto apliejimu, teismas iš Turto sunaikinimo sugadinimo akto, atsakovo, trečiojo asmens, nepareiškiančio savarankiškų reikalavimų, M. S. paaiškinimų nustatė, kad vanduo į draudėjos butą prasiskverbė iš viršuje esančio atsakovo buto. Teismas nesutiko su atsakovo teiginiu, kad būtent nuomininkas (trečiasis asmuo), pripažinęs kaltę dėl buto apliejimo, turi pareigą atlyginti žalą ieškovei. Teismas pažymėjo, kad byloje pateikta nuomos sutartis kokių nors civilinių teisių ar pareigų ieškovei nesukuria, kadangi nuomos sutarties sąlygos reguliuoja tik šios sutarties šalių tarpusavio santykius, t. y. atsakovo ir trečiojo asmens. Nuomos sutartis nereguliuoja trečiojo asmens ir ieškovės tarpusavio santykių, todėl ieškovė neturi pareigos žalos atlyginimo reikalauti iš

trečiojo asmens (nuomininko).

9. Teismas nurodė, kad byloje ieškovė pateikė lokales sąmatas, kuriose išsamiai apskaičiuota reikalingų atlikti darbų, įsigyti medžiagų padarytiems nuostoliams ištaisyti suma. Nors ieškovė nepateikė įrodymų, kad lokalinėje sąmatoje nurodytos išlaidos buvo realiai patirtos, tačiau jos yra realiai tikėtinos, kadangi kiti byloje esantys įrodymai patvirtina, jog žala buvo realiai patirta.
10. Teismas, vertindamas atsakovo argumentus dėl nepagrįsto palūkanų skaičiavimo, pažymėjo, kad atsakovas, gavęs ieškovės 2017 m. kovo 22 d. išsiųstą pretenziją ir žinodamas, jog privalo atlyginti ieškovei patirtą žalą, elgėsi pasyviai, į ieškovę nesikreipė, su ja nebendradarbiavo ir susitarimo, kad nebūtų skaičiuojamos palūkanos, nesudarė. Atsakovu i atsakius geranoriškai atlyginti žalą, ieškovė pagrįstai reikalauja minimalių įstatyme nustatytų palūkanų už laikotarpį nuo tada, kai atsakovas praleido prievolės įvykdymo terminą, iki bylos iškėlimo teisme priteisimo. Todėl teismas priteisė iš atsakovo ieškovei 360,94 Eur (6505,87 Eur x 0,05 palūkanų x 405 praleistos dienos) kompensacines palūkanas.
11. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas, išnagrinėjęs bylą pagal atsakovo apeliacinį skundą, 2021 m. gruodžio 2 d. nutartimi paliko nepakeistą Alytaus apylinkės teismo 2021 m. birželio 21 d. sprendimą.
12. Apelacinės instancijos teismo teisėjas, vadovaudamasis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinimais, kad jeigu užliejimo priežastis yra statinio ar įrenginių (pvz., vandentiekio tinklų ir sistemų) konstrukciniai trūkumai, nusprendė, kad kaltajam asmeniui turi būti taikoma atsakomybė pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 6.266 straipsnį. Tokiu atveju neteisėti asmens veiksmai turi būti suprantami kaip viršuje esančių patalpų savininko nesugebėjimas naudotis savo turtu taip, kad nebūtų daroma žalos kitiems asmenims. Atsakovo veiksmai yra neteisėti, jei nustatomas pavojingas, gadinantis turtą poveikis iš atsakovo valdomo buto, o ne iš kitų šaltinių. Dėl kokios priežasties užpylimo atveju teka vanduo iš atsakovo buto, ieškovas neprivalo įrodinėti. Jis privalo įrodyti tik tą aplinkybę, kad buto užpylimo židiny yra viršuje esantis atsakovo butas, o ne kiti šaltiniai. Užpylimas gali įvykti dėl viršuje esančio savininko netinkamo turto valdymo arba naudojimo. Netinkamas valdymas yra daikto ar turto techninės būklės nepalaikymas tokiu būdu, kad nebūtų daroma žala kitiems asmenims, kitaip tariant, tai yra netinkamas įrengtų sistemų ar įrenginių eksploatavimas. Netinkamas naudojimas yra ir tinkamos, ir netinkamos būklės turto ar daikto naudojimas tokiu būdu, kad daroma žala, pvz., dėl vienkartinio vandens išpylimo ant grindų, užliejant žemiau esančias patalpas. Ieškovas neprivalo įrodyti, ar buvo netinkamai valdomas ar naudojamas daiktas, bet turi įrodyti, kad žalą darantis vanduo ištekojo iš viršuje esančių atsakovo patalpų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. gegužės 29 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-299/2008](#); 2014 m. balandžio 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-204/2014](#); 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-341/2014](#); 2016 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-534-611/2016](#)).
13. Apelacinės instancijos teismas pripažino, kad pirmosios instancijos teismas teisingai nustatė draudėjos buto užliejimo iš viršuje esančio atsakovo buto, žalos, atsiradusios dėl įvykusio užliejimo, faktus, ir pagrįstai nusprendė, kad kilusią žalą privalo atlyginti atsakovas.
14. Apelacinės instancijos teismas atmetė atsakovo apeliacinio skundo argumentus, kad žalą turėtų atlyginti buto nuomininkas, t. y. trečiasis asmuo. Atsakovo ir trečiojo asmens sudaryta buto nuomos sutartis nebuvo įregistruota Nekilnojamojo turto registre, todėl ieškovė pagrįstai savo reikalavimus pareiškė būtent atsakovui.
15. Aptarinėdamas apeliacinio skundo argumentus dėl užliejimo padarytos žalos dydžio ir padarytos žalos nustatymo kriterijų, apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad draudėjos bute užfiksuotų ir dėl užliejimo atsiradusių buto konstrukcijų pažeidimų ir bute esančio turto sugadinimo atsakovas leistinai įrodymais nepaneigė. Pirmosios instancijos teismas sprendime įvertino atsakovo pateiktus rašytinius įrodymus, pagrindžiančius galimas medžiagų kainas, atkreipė dėmesį, jog atsakovo pateiktose teismui sąskaitose faktūrose įrašytos medžiagų kainos yra buvusios ne žalos atsiradimo laikotarpiu, bet galiojusios praėjus keleriems metams po buto užliejimo, todėl pateiktais įrodymais teismas pagrįstai nesivadovavo. Pirmosios instancijos teismas taip pat pagrįstai nusprendė, kad neturi galimybės vertinti, jog atsakovo pasitelktų specialistų apskaičiavimai yra atlikti remiantis visais bylos duomenimis, susijusiais su 2017 m. vasario 14 d. buto apliejimu.
16. Apelacinės instancijos teismas nenustatė aplinkybių, leidžiančių sutikti su atsakovo apeliacinio skundo teiginiais apie netinkamą byloje esančių įrodymų vertinimą.

III. Kasacinio skundo, atsiliepimo į kasacinį skundą teisiniai argumentai

17. Kasaciniu skundu atsakovas prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2021 m. gruodžio 2 d. nutartį ir bylą grąžinti apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 17.1. Apelacinės instancijos teismo nutartis priimta pažeidžiant Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 304 straipsnį, reglamentuojantį apeliacinės instancijos teismo sudėtį, t. y. bylą apeliacine tvarka išnagrinėjo vienas teisėjas.
 - 17.2. Teismai pažeidė [CK 6.249 straipsnio](#) 5 dalyje įtvirtintas žalos apskaičiavimo taisykles ir nepagrįstai nusprendė, kad atsakovo teikti rašytiniai įrodymai nėra sudaryti žalos atsiradimo laikotarpiu. Apelacinės instancijos teismas neturėjo vadovautis ieškovės pateikta sąmata, kadangi joje yra nurodyti pertekliniai darbai ir medžiagos.
 - 17.3. Atsakovu nagrinėjamoje byloje turėjo būti trečiasis asmuo, kuris žalos atsiradimo momentu valdė atsakovo butą rašytinės buto nuomos sutarties pagrindu. Trečiasis asmuo atsiliepime nurodė prisiimančias kaltę dėl apatinio buto užliejimo. Nuomos sutartyje įtvirtinta trečiojo asmens teisė savo nuožiūra eksploatuoti, tvarkyti atsakovo butą. Jis įsipareigojo prižiūrėti išsinuomotą butą bei užtikrinti gerą buto būklę. Pagal buto nuomos sutartį trečiasis asmuo įsipareigojo atlyginti žalą tretiesiems asmenims, jei ji būtų padaryta dėl nuomininko kaltės.
 - 17.4. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje [Nr. 3K-3-105/2012](#) išaiškino, kad atsakingas už užliejimą yra patalpų nuomininkas, o ne savininkas. Teismai neatsižvelgė į šį išaiškinimą.
 - 17.5. Apelacinės instancijos teismas nepagrįstai nevertino byloje esančių įrodymų ir aplinkybių, kad dėl ankstesnio įvykio atsiradę sugadinimai bute avarijos metu nebuvo pašalinti, todėl apskaičiuota žala apima ankstesnio (2016 m. gruodžio 13 d.) įvykio pasekmes.
 - 17.6. Apelacinės instancijos teismas neteisingai vertino byloje esančius įrodymus, kuriais atsakovas įrodinėjo apskaičiuotos žalos dydį. Teismai netaikė ir nusidėvėjimo procento, kuriuo turi būti mažinama priteistina iš atsakovo suma.
 - 17.7. Ieškovė neįrodė žalos dydžio, nes jos surašytas turto sugadinimo sunaikinimo aktas prieštarauja kitiems byloje ieškovės teiktiems dokumentams (nuotraukoms, sąmatoms).
 - 17.8. Teismai neteisingai apskaičiavo iš atsakovo priteistiną bylinėjimosi išlaidų atlyginimo dydį. Atsakovas neturi atlyginti ieškovei 15 Eur žyminio mokesčio, apskaičiuoto už 2016 m. gruodžio 13 d. buto apliejimą, kadangi ši ieškovės patikslinto ieškinio dalis buvo atmesta.
 - 17.9. Apelacinės instancijos teismas nepagrįstai nusprendė dėl kompensacinių palūkanų iš atsakovo priteisimo. Atsakovas nieko nežinojo apie 2017 m. vasario 14 d. įvykį, pretenzijos jis nėra gavęs, o apie ieškovės reikalavimus sužinojo tik šiai inicijavus bylą teisme.

18. Ieškovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti atsakovo kasacinį skundą ir palikti nepakeistą Kauno apygardos teismo 2021 m. gruodžio 2 d. nutartį, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 18.1. Bylą išnagrinėjęs apeliacinės instancijos teismo teisėjas buvo paskirtas Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko 2021 m. rugpjūčio 19 d. nutartimi, teismo sudėtis sudarymas įformintas procesiniu dokumentu, apie teismo posėdžio laiką ir bylą nagrinėsiančio teismo sudėtį atsakovui pranešta prieš daugiau nei du mėnesius iki teismo posėdžio datos. Atsakovas, manydamas, kad bylą nagrinėja neteisėtos sudėties teismas, turėjo teisę šį procesinio pobūdžio klausimą kelti iki bylos išnagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme dienos, tačiau šia savo teise nepasinaudojo.
- 18.2. Apeliacinio skundo dėstomojoje dalyje ginčijamas ne pats žalos padarymo faktas, bet žalos dydis. Atsakovas nedetalizavo ginčijamos sumos dydžio, jo aiškiai neįvardijo. Šios aplinkybės suponuoja išvadą, kad atsakovas kasaciniame skunde nepagrindė aplinkybės, jog ginčijama suma viršija 2000 Eur, kai egzistuočių teisinis pagrindas skirti trijų teisėjų kolegiją bylai nagrinėti.
- 18.3. Kasacinio skundo argumentai dėl įrodymų vertinimo yra susiję išimtinai su fakto klausimais. Atsakovas nenurodo argumentų, kad teisės pažeidimas, kuris, jo nuomone, buvo padarytas, yra toks svarbus, jog turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, ir kad toks pažeidimas turėjo įtakos neteisėtos nutarties priėmimui.
- 18.4. Atsižvelgiant į prievolės esmę, t. y. pareigą atlyginti tiesiogines sulietos patalpos remonto išlaidas, bylos nagrinėjimo trukmę, kurią lėmė ir paties atsakovo veiksmai, siekiant objektyviai nustatyti žalos dydį, priteistinas žalos atlyginimas pagrįstai buvo skaičiuojamas jo atsiradimo momentu, o ne teismo sprendimo priėmimo dieną. Dėl tos priežasties nėra pagrindo išvadai, kad Kauno apygardos teismas, priimdamas 2021 m. gruodžio 2 d. nutartį, pažeidė [CK 6.249](#) straipsnio nuostatas, pagal kurias priteistino žalos atlyginimo dydį gali būti nustatomas ir žalos padarymo momentu.
- 18.5. Nuomos sutartis, sudaryta atsakovo ir trečiojo asmens, nebuvo įregistruota viešame registre, todėl ieškovė neturėjo pareigos reikalavimo reikšti tiesiogiai nuomininkui (trečiajam asmeniui).
19. Kitų atsiliepimų į kasacinį skundą įstatymų nustatyta tvarka negauta.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl [CPK 329 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkte nurodyto absoliutaus teismo sprendimo negaliojimo pagrindo

20. Kasaciniame skunde teigiama, kad nagrinėjamoje byloje egzistuoja absoliutus apeliacinės instancijos teismo nutarties negaliojimo pagrindas, nes byla apeliacine tvarka išnagrinėta neteisėtos sudėties teismo ([CPK 329 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktą). Atsakovas nurodo, kad jo paduotą apeliacinį skundą turėjo išnagrinėti trijų teisėjų kolegija, o ne vienas teisėjas, kaip aptariamam atvejui.
21. Asmens teisė kreiptis į teismą yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnyje. Ši teisė yra ir vienas iš civilinio proceso principų, įtvirtintų [CPK 5](#) straipsnyje kaip asmens teisės kreiptis į teismą teisminės gynybos principas, nustatantis šios konstitucinės asmens teisės universalumą ir absoliutumą. Asmens teisė kreiptis į teismą, *inter alia* (be kita ko), suponuoja ir tinkamo teisinio proceso reikalavimą, kuris yra vienas esminių konstitucinio teisinės valstybės principo elementų (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. sausio 21 d. nutarimas Nr. 02/06-23/06-37/06-50/06-31/07; 2008 m. birželio 30 d. nutarimas Nr. 38/06 ir kt.).
22. [CPK 329 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad absoliučiu sprendimo negaliojimo pagrindu pripažįstamas atvejis, kai byla išnagrinėta neteisėtos sudėties teismo.
23. Tinkamą teismo procesą, be kita ko, garantuoja užtikrinimas, kad civilinė byla būtų išnagrinėta ir procesinis sprendimas priimtas teisėtos sudėties teismo, kuris būtų sudarytas, atsižvelgiant į Konstitucijoje ir įstatymuose įtvirtintus reikalavimus teismo sudėčiai. Neteisėta teismo sudėtis yra absoliutus ir besąlygiškas teismo sprendimo negaliojimo pagrindas. Kasacinio teismo praktikoje yra ne kartą pasisakyta, kad bylos išnagrinėjimas neteisėtos sudėties teismo yra esminis proceso teisės normų pažeidimas, reikšiantis, kad tinkamo proceso atitinkamos instancijos teisme (teisme, kuris išnagrinėjo bylą būdamas neteisėtos sudėties) nebuvo. Toks pažeidimas gali būti pašalintas tik pakartojus atitinkamos instancijos teismo procesą teisėta teismo sudėtimi (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. vasario 27 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-105-969/2015](#); 2016 m. birželio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-333-378/2016](#), 22 punktą; 2020 m. rugsėjo 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-228-823/2020](#), 20 punktą ir kt.).
24. Sąvoka „teisėtos sudėties teismas“ reiškia, kad nagrinėjant civilinę bylą nebūtų pažeisti teismo sudėčiai keliami reikalavimai, užtikrintas teisėjų ir teismų nepriklausomumo ir nešališkumo principu įgyvendinimas, o civilinė byla būtų išnagrinėta teisėjo (teisėju kolegijos), turinčio (-ios) įstatymo nustatyta tvarka suteiktus įgaliojimus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-209-916/2021](#), 30 punktą).
25. [CPK 304 straipsnio](#) 1 dalyje reglamentuojama apeliacinės instancijos teismo sudėtis. Kai apeliaciniu skundu ginčijama suma yra ne didesnė negu du tūkstančiai eurų, taip pat ypatingosios teisenos byloje apeliacine tvarka bylą nagrinėja vienas teisėjas, tačiau apeliacinės instancijos teismo pirmininkas arba Civilinių bylų skyriaus pirmininkas, atsižvelgdamas į bylos sudėtingumą, turi teisę bylai nagrinėti sudaryti trijų teisėjų kolegiją. Nutartimi perduoti bylą nagrinėti trijų teisėjų kolegijai turi teisę ir bylą apeliacine tvarka nagrinėjantis teisėjas. Kitais atvejais apeliacine tvarka bylą nagrinėja trijų teisėjų kolegija ([CPK 304 straipsnio](#) 1 dalis). Pagal bendrą taisyklę, įtvirtintą [CPK 304 straipsnio](#) 1 dalyje, civilinės bylas apeliacine tvarka nagrinėja trijų teisėjų kolegija. Ir tik tais atvejais, kai apeliaciniu skundu ginčijama suma yra ne didesnė negu du tūkstančiai eurų, taip pat ypatingosios teisenos bylos apeliacinės tvarka nagrinėjamos vieno teisėjo. Taigi, apeliacinės instancijos teismo sudėtis priklauso nuo dviejų kriterijų: apeliacine tvarka ginčijamos sumos dydžio ar teisenos, taikomos nagrinėjant civilinę bylą.
26. [CPK 319 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtinta, kad šio kodekso 304 straipsnyje nustatytais atvejais apeliacinės instancijos teismo pirmininkas, šio teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas, laikydamiesi nustatytos bylų paskirstymo teismuose tvarkos, nutartimi sudaro teisėjų kolegiją, paskiria jos pirmininką ir pranešėją bei nustato teismo posėdžio datą.
27. Civilinei bylai pagal atsakovo apeliacinį skundą dėl Alytaus apylinkės teismo 2021 m. birželio 21 d. sprendimo apeliacine tvarka išnagrinėti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininko 2021 m. rugpjūčio 19 d. nutartimi buvo paskirtas teisėjas Arvydas Žibas. Kauno apygardos teismo teisėjas Arvydas Žibas 2021 m. lapkričio 4 d. teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo šią civilinę bylą.

28. Teisėjų kolegija, susipažinusi su atsakovo apeliacinio skundo turiniu, nustatė, kad atsakovas šiame procesiniame dokumente, kaip reikalauja [CPK 306 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas, nurodė ginčijamą sumą – 6866,81 Eur. Ginčijama suma yra didesnė negu du tūkstančiai eurų, dėl to šios civilinės bylos nagrinėjimas apeliacine tvarka vieno teisėjo nėra galimas.
29. [CPK](#) 442 straipsnyje įtvirtintas sąrašas bylų, kurios teisme nagrinėjamos ypatingosios teisenos tvarka. Šioje teisejoje paprastai nėra priešingus interesus turinčių šalių. Ieškovės inicijuota civilinė byla yra dėl turtinės žalos atlyginimo priteisimo. Tokio pobūdžio civilinių bylų nagrinėjimas vyksta pagal bendrąsias ginčo, o ne ypatingosios teisenos taisykles.
30. Apibendrinama teisėjų kolegija konstatuoja, kad aptariamam atveju Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkas 2021 m. rugpjūčio 19 d. nutartimi nepagrįstai atsakovo apeliaciniui skundui nagrinėti paskyrė vieną teisėją, o ne sudarė trijų teisėjų kolegiją. Aplinkybė, kad Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas vienasmeniška apeliacine tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovo apeliacinį skundą, lemia pripažinimą, jog nagrinėjamoje byloje yra absoliutus apeliacinės instancijos teismo nutarties negaliojimo pagrindas – byla išnagrinėta neteisėtos sudėties teismo ([CPK 329 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktas).

Dėl bylos procesinės baigties

31. Nustačius [CPK](#) imperatyviųjų normų pažeidimą, t. y. konstatavus, kad nagrinėjamoje byloje yra absoliutus apeliacinės instancijos teismo nutarties negaliojimo pagrindas, apeliacinės instancijos teismo nutartis naikintina ir byla perduotina iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui ([CPK](#) 329 straipsnio 2 dalies 1 punktas, 340 straipsnio 5 dalis, 359 straipsnio 1 dalies 5 punktas).
32. Konstatavusi apeliacinės instancijos teismo sudėties neteisėtumo faktą, teisėjų kolegija nepasisako dėl kitų kasaciniame skunde keliamų materialiosios ir proceso teisės normų aiškinimo ir taikymo klausimų.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

33. Panaikinus skundžiamą apeliacinės instancijos teismo nutartį dėl absoliutaus jos negaliojimo pagrindo, atsakovui grąžintinas žyminis mokestis, sumokėtas už kasacinį skundą ([CPK](#) 87 straipsnio 1 dalies 9 punktas).

Dėl sprendimo vykdymo sustabdymo

34. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų atrankos kolegija 2022 m. kovo 10 d. nutartimi sustabdė Alytaus apylinkės teismo 2021 m. birželio 21 d. sprendimo vykdymą, iki byla bus išnagrinėta kasacine tvarka. Išnagrinėjus bylą kasacine tvarka, minėta atsakovo turtinės teisės apsauganti priemonė nustoja galioti.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Kauno apygardos teismo 2021 m. gruodžio 2 d. nutartį panaikinti ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.
Grąžinti atsakovui E. V. (a. k. (duomenys neskelbtini) 206 (du šimtus šešis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2022 m. kovo 2 d. už pateiktą kasacinį skundą AB „Swedbank“, dokumento Nr. 67, kodas ZK37974.
Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Alė Bukaviniene

Virgilijus Grabinskas

Gediminas Sagatys